

XYZ

FOTOGRAFIE VZW

Brabantdam 110 9000 Gent

ZESWEKELIJKS TIJDSCHRIFT DEC.-JAN 1988-'89

Verantwoordelijke uitgever: Carl De Keyzer Brabantdam 110
9000 Gent. 1ste jaargang nummer 3. Afgiftekantoor Gent-X

Uitnodiging

Op vrijdag 6 januari 1989 om 20 uur opent de tentoonstelling "Reality and Motive in Documentary Photography" van de fotograaf Donigan Cumming

U wordt hierbij vriendelijk uitgenodigd op de vernissage.

De tentoonstelling loopt tot en met 5 februari 1989.

Donigan Cumming geeft tijdens het aansluitend week-end 7-8 januari 1989 een workshop in de galerie.

Prijs : leden ; 2.700 Bf, niet leden ; 3.000 Bf.

De tentoonstelling is tot stand gekomen in samenwerking met het "Canadian Museum of Contemporary Photography", de Canadese Ambassade in België en het "Musée de la Photographie" te Charleroi.

De volgende tentoonstelling opent op 17 februari 1989 met een overzicht van het werk van Xavier Lambours (FR).

Redactie XYZ ; Dirk Braeckman, Carl De Keyzer, Daniel Libens, Henk Vandekerkhove, Mark Van Roy.

Adres : Brabantdam 110 9000 Gent . Telefoon : 32/(0)91/240776

Met dank aan ; Mevrouw Martha Langford, Chief Curator of the Canadian Museum of Contemporary Photography, de Heer Destrebecq van de Canadese Ambassade België, de Heer Georges Vercheval, directeur "Musée de la Photographie Charleroi".

Wil je voortaan dit tijdschrift thuis bezorgd krijgen ?

Dat kan. Door lid te worden van XYZ Fotografie vzw krijg je niet alleen dit tijdschrift thuis bezorgd maar word je automatisch uitgenodigd voor alle tentoonstellingen die XYZ op verplaatsing organiseert. Als XYZ lid krijg je verder ook een reductie van 10% bij aankoop van tentoongestelde foto's, fotoboeken, tijdschriften en archivale produkten.

Lid worden van XYZ kan je door simpelweg 350 Bfr.(lid) of 1000 Bfr.(erelid) te storten op rekening nr. 446-0033771-58 met vermelding lidgeld XYZ 1988-1989.

Openingsuren XYZ Fotografie vzw

XYZ is open op woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag van 13 tot 18 uur. Zondag van 11 tot 13 uur. Gesloten op feestdagen. In de 5 ruimtes van de galerie (120 vierkante meter) wordt zeswekelijks werk getoond van binnenlandse en buitenlandse hedendaagse fotografen. Er is gelegenheid tot het inkijken van boeken, tijdschriften en portfolios van aan de galerie verbonden fotografen. Een bar en een conferentieruimte (20 zitplaatsen) kunnen besprekingen in clubklas-of groepsverband veraangemen. Van harte welkom.

Indien het kerstboompje naast deze tekst ingekleurd is ben je reeds lid, waarvoor dank. Het betekent ook dat je lidmaatschap verlopen is en we het op prijs zouden stellen indien je bovenstaande verrichting opnieuw zou willen doen.

Donigan Cumming

Reality and motive in documentary photography

Een portret is geen gelijkenis. Op het moment dat een feit of een emotie wordt vastgelegd in een foto is het niet langer een feit maar een opinie (standpunt). Een foto is niet onnauwkeurig. Alle foto's zijn juist. Geen enkele is de waarheid. (Richard Avedon, In the American West.) De installatie van Donigan Cumming toont verwantschap met een schijn. Heldere beelden domineren de ruimte en een stil gewauwel is hoorbaar. De stemmen van de geportretteerden, opgenomen in "loops", worden voortdurend herhaald en hebben de dwingende gevoelsmatigheid van een bezweringsformule. Deze opeen gestapelde vokale structuur weerkaatst tegen het zachte oppervlak van de foto's. Wat hier centraal staat is het mysterie of de dubbelzinnigheid zoals aangehaald door Avedon en dat het organische bestanddeel vormt van elke fotografische onderneming. Sinds hij 4jaar geleden begon met de serie "Reality and Motive in Documentary Photography" is het in zekere zin deze betekenis van onzekerheid, de storende spanning tussen suggestie en feit, tussen de stelling en het spontane gebaar, dat het centrale thema vormt in het werk van Cumming. In deze installatie gebruikt Cumming dezelfde modellen als in een vroegere serie. Het zijn inwoners van Montreal die hij ontmoette door de loopjongen van de lokale kruidenierswinkel tijdens zijn ronde te vergezellen, samen met de bestelde waren kwam ook de fotograaf. Die mensen die voor Cumming wilden poseren vormden na verloop van tijd een soort toneelgezelschap waarin elkeen een verschillende rol speelt, onder de regie

van de kunstenaar. Alhoewel het werk een documentair karakter heeft, de modellen poseren in hun eigen omgeving en worden niet vergoed, is het geen documentaire in de traditionele betekenis van de geengageerde of betrokken fotografie. De methode die Cumming gebruikt is spontane fictie. Hij pretendeert niet het dagelijkse leven te fotograferen, maar houdt eraan de gekunsteldheid van elke situatie te tonen aan de hand van alledaagse fotografische codes, die in de loop van de serie elkaar tegen spreken. De houdingen die de modellen aannemen zijn bewust en zichtbaar geregiseerd. Hun bezittingen liggen overal verspreid voor het inspekterend oog van de camera en maken duidelijk deel uit van de totale compositie. De vermeende doorzichtigheid van documentaire fotografie wordt ontmaskerd. Onze verwachtingen omtrent de benaderingswijze waarin de documentaire foto een sentimentele opsomming is van het menselijk bestaan, worden van tafel geveegd. In Cummings werk worden "de gewone mensen" niet overdadig gevierd. Er is geen sprake van een aura van nobele schoonheid die de fotograaf omringt en overgezet wordt op het ego van zijn sentimenteel publiek. Documentaristen die pretenderen de waarheid te tonen doen dit enkel door een te beperkte opsomming van het onderwerp. De werkwijze van Cumming is het tegenovergestelde vandeze beperking; hij confronteert ons met de veelvoudige facetten van de persoonlijkheid van zijn onderwerp. Hij geeft ons de indruk dat, wat de oppervlakkige omstandigheden ook mogen zijn, zijn modellen complexe innerlijke levens leiden die veel te inge-

wikkeld zijn om in één enkel beeld, of in een beslissend moment, te vatten. Wat deze foto's doen veronderstellen is dat de aangenomen pose niet minder echt is dan de spontane reactie. Indien het onderwerp zo geregisseerd is dat het een veelheid aan persoonlijke trekken weerspiegelt, een complexiteit die het normaliter niet bezit, dan veronderstelt de foto een vorm van echtheid, artistieke ofwel sociale. In dit ontmaskeringsproces verliest de kijker, tot zijn grote spijt, zijn goedmoedige superioriteit. Het oeuvre van Cumming herinnert ons eraan dat zowel de fotograaf als de kijker worden gemotiveerd door hun eigen nieuwsgierigheid; de term betrokkenheid kan het glazuur zijn van de documentaire koek, maar wie wordt er eigenlijk door gevoed? de fotograaf of de kijker? In deel I en deel II van Reality and Motive toont Cumming de veelheid aan persoonlijkheden die elk model in zich verbergt, door hen in een aantal poses te regisseren die dan weer een sequentie vormen van pijnlijke mutaties (tekenen van willen worden of willen zijn). Ons vertrouwen in wat we over deze mensen weten en wat we zien wordt voortdurend door mekaar in vraag gesteld. Elke code wordt door eenvolgende tegengesproken; alle vooropgestelde waarheden worden ofwel gekwalificeerd of ontkend. In deel III is het motief hetzelfde maar de tegenstellingen van de opeenvolgende veranderingen zijn vervangen door treiterende stemmen op de geluidsband. Deze keer poseren de modellen omgeven door Elvis Presley souvenirs en zij lezen en zingen. Zo lezen ze brieven van een zekere Betty uit Arkansas gericht aan haar idool Elvis. De gepassioneerde, vertwijfelde brieven zijn geschreven toen de zanger reeds geruime tijd overleden was. Ze werden gestuurd naar een avondkrant in Florida (waar Cumming ze vondt) en werden indirect

beantwoord, tenminste dat dacht Betty. Als de lokale radiostations een Elvisplaat draaiden, was het voor haar dat hij voor haar zong en wanneer zijn muziek niet werd gespeeld dacht ze dat de zanger haar strafte, schuw was of zich verstopte. We bevinden ons dus in een heiligdom, naast het geloof en de mysteries. Betty vereert Elvis, de modellen spreken niet hun eigen woorden maar tonen wel hun eigen emoties. Het harde flitslicht geeft het beeld een transcendaal karakter. De reuzefoto's, hermetisch en duidelijk geposeerd, zijn van een grote helderheid en verwerpen alle vormen van intimiteit, de kenmerken van manieristische kunst. Het grote formaat van de foto's vereist een kijkafstand die ons alsmat verder van het beeld wegduwt. Door gevoelens op een onsentimentele manier te tonen, worden persoonlijke handelingen opgeblazen tot een publieke voorstelling. Maar terzelfdertijd weten we dat de persoonlijke gevoelens op de geluidsbanden geleende emoties zijn. Deze personen zingen en lezen de brieven van Betty alsof ze voortkomen uit een ervaring: het flitslicht heeft hen aan de grond genageld en de goedkope muziek heeft hen in de ban. Ze ondergaan een valse katharsis, welke niettemin een uitermate overtuigende voorstelling is van een gevoel. "You saw me crying in the chapel, the tears I shed were tears of joy", zingt Elvis. Zelfs indien deze tranen werden gefotografeerd door de meest overtuigende dokumentarist, zouden we dan weten wat voor tranen het waren en waarvoor ze werden gelaten? Natuurlijk niet, Cummings project lijkt als motto te hebben: elke kijker zal naargelang zijn eigen bewegredenen beslissen en zal een beeld van de waarheid samenstellen dat voldoet aan de eisen van het ogenblik.

Georg Bogardi.

Workshop

Donigan Cumming

(Canada)

"Reality and Motive in Documentary Photography"

XYZ Fotografie vzw, 7 en 8 januari 1989, van 10 tot 18 uur.

Max. aantal deelnemers: 15. Inlichtingen tel (0)91/240776

Workshop

Ernest Franssens

Het Zonesysteem

Zaterdag 28 januari, zaterdag 18 februari, 10 tot 17 uur.

Lezing

Roger Kockaerts

Archivering in kleurenfotografie

Vrijdag 13 januari om 20 u 30.

Workshop

Xavier Lambours

Portretfotografie

Zaterdag 11 en zondag 12 februari, 10 tot 17 u.

Fa. BAKKER

FIJNMECHANISATIE-INDUSTRIE

KERKSTRAAT 1

POSTBUS 139

5690 AC SON-NEDERLAND

TEL 04990-734116

FAX 04990-77229

NOORDSTARFONDS V.Z.W.

